

Трабуна міського українського слова на вілний американський землі

# СВОБОДА

## UKRAINIAN DAILY

Адреса: Редакція: 1 Адміністративна: "Свобода", 81-83 Grand St. Jersey City 3, N. J. Телефон: HEnderson 4-0807 4-0237 Тел. УГО: HEnderson 4-1018

РІК LXII. Ч. 36. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 24-го ЛЮТОГО 1954. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 24, 1954. No. 36. VOL. LXII.

### МЕККАРТІ ПРОТИ СТВЕНСА

**МЕККАРТІ ЗАЯВЛЯЄ, ЩО ЗНАЙШОВ НОВОГО КОМУНІСТА В АРМІЇ; ВІН БОРОНІТЬ ПРАВА КОНГРЕСУ ПЕРЕСЛУХУВАТИ ВІСЬКОВИКІВ І ВИСТУПАЄ ПРОТИ СЕКРЕТАРІА АРМІЇ СТВЕНСА, ЯКИЙ ЗАБОРОНИВ ВІСЬКОВИКАМ З'ЯВЛЯТИСЯ ПЕРЕД ЙОГО КОМПІСІО**

Вашингтон. — Голова Сенатської Слідчої Підкомісії сенатор Джозеф МекКарті заявив журналістам, що він знайшов нового комуніста, який зв'язаний з армією і якого буде переслухувати його комісія 23 лютого. Він додав, що це переслуховання буде вступом до переслуховання секретаря армії Роберта Т. СТВЕНСА, яке призначено на 25 лютого. Секретаря СТВЕНСА мають переслухувати в справі видачі ним заборони військовикам являтися перед цим підкомісією. Цю заборону видано після того, як сенатор МекКарті, «недопустимий спосіб образи бригадного генерала Ралфа В. Ціккера», який знімав в справі дентиста майора Ірвінга Переса, що відмовився був відповісти перед слідствою підкомісії в справі приналежності до комуністичної партії і з почестю був звільнений з армії та підвищений у службовій ранзі. Республіканці й демократи домагаються точних протоколів переслуховання, під час якого сенатор МекКарті образив генерала Ціккера, багато разів відзначеного під час світової війни, заявивши, що його умови звільнення подібні до звільнення 5-річної дитини, яка не може розуміти ставлення й питань. МекКарті казав на цьому переслухованні, що генерал, який боронить другого генерала, захищає комуністів, — не гідний по-

### Гувер заявляє, що причин до депресії немає

Вашингтон. — Бувший президент Гувер заявив під час прийняття, на якому вручено йому нагороду Американського Товариства Доброї Влади, що тепер немає ніяких причин до того, щоб у ЗДА настало таке обниження продукції, яке довело б до більшості депресії. Він сказав, що теперішнє зменшення продукції і зв'язане з цим збільшення числа безробітних є наслідком надвироби продукції, і що це лише спостерігається періодично шоп'яти або шості роки у мирних часах. Гувер з гумором підкреслює, що деякі політики вважають його «спеціалістом» від виключення депресії, — особливо, яка спричинила була депресія, що

### Пакистан звернувся до ЗДА за військовою допомогою

Вашингтон. — Пакистан зголосив у Вашингтоні офіційне прохання допомогти йому збільшити його військової сили. Однак позитивну відповідь Пакистану ЗДА дають щойно по закінченні переговорів, які ведуться між Туреччиною і Пакистаном про військово-політичний союз. Ці переговори тривають вже два тижні і мають закінчитися за ліх 10 днів. Коли будуть укладені турецько-пакистанський пакт, який матиме величезне значення для обох антикомуністичної системи на середньо-азійському Сході, президент Айсенавер проголосить, що Пакистан віддає допомогу в рамках взаємного акту безпеки. Державна Рада Безпеки, до якої входить президент ЗДА, державний секретар і секретар оборони, вирішила вже два

### АМЕРИКАНСЬКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ СВІТ НЕ ХОЧЕ УГОДІВСТВА З КОМУНІСТАМИ

**ПУБЛІЧНА ОПІНІЯ НЕПРИХІЛНО ЗУСТРІЛА ЗГОДУ ДОЛЛЕСА НА КОНФЕРЕНЦІЇ В ЖЕНЕВІ; ГОСТРА РЕАКЦІЯ ОБОХ АМЕРИКАНСЬКИХ ПАРТІЙ НА НЕБЕЗПЕКУ ЗРОСТАННЯ КОМУНІСТИЧНИХ ВІЛІВІВ У СВІТІ**

Міжнародна конференція, реїський уряд, сильно стурбований цим новим зворотом, звернувся до ЗДА з конкретними запитаннями: 1) Чи в Женеві відбудеться конференція «круглого столу», замість передбаченої договором по перемир'я в Кореї конференції білканської більшості, сен. Вілліам Новленд на бенкеті ньюйоркської окружної організації республіканської партії, що відбувся в готелі «Валдорф Асторія» в останній половині. Ця промова одного з найвпливовіших американських політиків є хорактеризація для настроїв, що запаливали в політичних колах З'єдинених Держав у зв'язку з рішенням Берлінської конференції скликати у Женеві 26 квітня ц. р. спеціальну конференцію для справ Кореї і Індокитаю, з участю СССР, як однієї з запрошуваних держав, і комун. Китаю, як члена конференції, рівнозначного з іншими запрошеними туди державами. Шліх рад як демократичних, так і республіканських сенаторів та конгресменів висловили своє недоволення з приводу угоди державного секретаря Доллеса на таку конференцію, добачуючи в ній дуже небезпечний вступ до виправдання комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй і до визнання його американським урядом. Сенатор Новленд спростував той загальний острах американського політичного світу запитом: «Яку ціну платять замість задоволення до включення справи Індокитаю до Женевської конференції і до зв'язання СРСР та комуністичного Китаю з іншими учасниками конференції. Дж. Ф. Доллес складається з звідомлення з Берлінської конференції в Сенаті і — очевидно — президентів Айсенаверові, якщо тільки цей останній вернеться з відпочинку. Крім цього Доллес звернувся з промовою про Берлінську конференцію до всього американського народу: «Впередатимуть всі радіоси, сильні в середу 6 10 год. вечора. Доллес боронить своє рішення в Берліні аргументом, що мусів рахуватися з бажаннями Франції і дуже важливими наслідками, коли б ЗДА не підтримали Франції в її бажанні говорити з Комуністичним Китаєм про мир в Індокитаї. Доллес рішуче заперечує, начеб то Женевська конференція була зміною американської політики у відношенні до комуністичного Китаю і проблеми допущення його до ООН чи визнання його «де юре» (правом). Президент депешою привітав Доллеса за його «добру роботу в Берліні».

### Конгресмен Гіллінгс плянує допустити до ЗДА комуністів

Вашингтон. — Республіканський конгресмен Петрік Дж. Гіллінгс заявив, що тисячі комуністичних урядовців радо втекли б із країни з-поза залізної застави, якби знали, що їх допустять до ЗДА. Одночасно він заявив, що внесе відповідний закон, який допустить би до ЗДА кожного року 1,000 так званих «експонентів». Конгресмен вважав, що такий спосіб боротьби проти комуністів викликав би «хаос та замішання» за залізною заставою і послабив би контроль Москви над комуністичним світом.

### Булганін: „Червона армія може зупинити кожний удар в кожному часі“

Лондон. — З нагоди 36 років створення червоної армії збройних сил, совєтський маршал Булганін виступив на похоронній промові про силу червоної армії. На великому зібранні старшин армії, флоту й летунства в залі Великого Театру в Москві в навічерея роковин, Булганін заявив, що червона армія може вдарити «кожного ворога в кожній хвилині», який тільки «протягує би руки по нашу свободу і незалежність». Булганін заявив, що в останніх роках стан червоної

### Проф. Ю. ШЕРЕХ ПРО ПОЗИТИВНІ НАСЛІДКИ ПЕРЕЯСЛАВСЬКОЇ УГОДИ

Нью-Йорк. — «Переяславська угода не була капітуляцією України перед Росією, навпаки, вона започаткувала великий наступ української культури на північ, і хоч цей наступ був описаний розгромлений, проте ми маємо всі причини прихвально її», — твердив відомий український вчений Юрій Шерех, професор Гарвардського університету, доповідаючи на конференції численним конкретним прикладами, мало або зовсім невідомим в українській публіцистиці. Проф. Ю. Шерех висловив свої тези про Переяславську угоду в доповіді, а до цього виступу Об'єднанням Прихильників Визвольної Бороти України минулої неділі, 21-го лютого, в залі Українського Народного Дому. На доповіді з'явилось понад 200 осіб з усіх провінцій нашої суспільності. Доповідь виходила з тези, що негативні і трагічні наслідки Переяслава та повне розвалення України Росією вже настільки ясні, що доцільніше звернути увагу на інші сторони питання. В 16 і 17 ст. ст. на Україні розвиваються і запановують універсалистичні погляди, що аважують Київ за другий Єрусалим, новий центр християнства. Вважається, що в ім'я цього ідеалу варт принести в жертву деякі особливості української культури. Сприяється рух зближення літературної мови до народної, опрацюється теорія двох Росій — Малої й Великої. Та ці погляди виходили не з симпатії до Москви, а з бажання культурно спорити й використати цю широкую країну. Переяслав був політичною реалізацією цих ідеологічних настанов. Він не був ані актом любові, ані актом капітуляції. Він був початком трістатинної і досі не закінченої української-російської війни, в її «холодний» і «гарячий» відривах. Оскільки збройна боротьба з Польщею і мусульманським світом була неминуха, вибрано іншу методи наступу на Москву — культурне її завоювання. Цей наступ був грандіозний, він

### Англія дає гарантії Франції

Лондон. — Англійський уряд погоджується дати своїм старшим для міжнародних ділей офіційну європейську гарантію, разом із німецькою гарантією, і виступає у спільному штабі європейської армії. Зате Англія не збільшить своїх військових частин на європейському континенті, але теж і не забере їх відтіля, як довго існує теперішня напружена міжнародна ситуація. Англійський уряд хоче проголосити свої уступки Франції в такому моменті, щоб облегшити французькому парламенту ратифікацію європейського оборонного пакту.

### Демократи поборюватимуть республіканців фермерською програмою

Вашингтон. — Голова Крайового Демократичного Комітету Сідней Мічелл дораджує демократичним сенаторам із 9 західних штатів поборювати республіканську партію при допомозі фермерської програми теперішнього уряду та урядової політики в справі електрики. Мічелл обіцяє ці штати і тепер має нараджуватися з партійними провідниками із західних штатів, перед якими хоче підкреслити, що фермерська політика уряду викликає велике невдоволення серед фермерів. Мічелл твердить, що нехвіть уряду до державних електри-

### Інформаційна Агенція звільнила 31 службовця

Вашингтон. — Інформаційна Агенція ЗДА повідомляє, що з причини безпеки звільнила впродовж п'яти останніх місяців 31 службовця, але між ними не було ані одного комуніста. Агенція повідомляє одночасно Конгрес, що всі книжки комуністичних авторів усунуто з американських книжкобренів закордоном. Директор цієї агенції Теодор С. Стрейберт заявив, що в діяльності інформаційної

### Неру закликає до негайного перемир'я на індо-китайському фронті

Нью-Делі. — Індійський прем'єр Неру проголосив рішучий заклик до обох воюючих в Індокитаї сторін негайно припинити збройні дії і зупинитися на теперішніх бойових становищах. В своєму заклику не проливати дарево криві він посилається на рішення Берлінської конференції міністрів закордонних справ щодо скликання на 26 квітня до Женеві конференції у справі замирення в Індокитаї. Свою промову Неру вголосив в індійському парламенті. Він застерігся при

### В АМЕРИЦІ

- Команда Армії остерігає осіб, які добровільно голосяться до військової служби на Далекому Сході, що їх можуть перевести до Кореї, незалежно від того, чи вони раніше були в Далекому Сході. Команда Армії повідомляла, що від 1 травня всіх воїнів на Далекому Сході можуть відіслати до Кореї.
- Міська Рада в Нью-Йорку вирішила, що 7 і 8 Есено, починаючи від 1 травня, матимуть вуличний рух тільки в одному напрямку, а не так, як було досі, що цим євено можна було їздити в обох напрямках. Проти цієї зміни протестують компанії, автобуси яких там курсують.
- Державний секретар Джан Фостер Доллес за совєтський амбасадор Зарубін продовжує тимчасово про контроль атомової енергії в Вашингтоні. Англія та Канада мають взяти участь в цих розмовах пізніше. Доллес старатиметься дійти до порозуміння, яке не являється осягнутим під час переговорів із Молотовим.
- Секретар армії Роберт Т. СТВЕНС наказав розпочати слідство в справі підняття в ранзі та розмовного звільнення військовика майора-лейтенанта Ірвінга Переса, після того, як він відмовився з'являтися перед слідчою комісією про свою приналежність до комуністичної партії.
- Канадський суддя Альберт Дж. Гордон відмовився видати американському судові Дональда Рітчі та його дядька Клеренса Джозефа, замішаних в справу атентату на голову Конгресу Індустріальних Робітників Волтера Рутера. Рітчі, який знімав був перед судом, що він знає, хто виконав цей атентат, втік до Канади, громадянством якої він є, і не хоче складати дальших зв'язків.
- Угетаво Лобо, провідний торговель кавою в Нью-Йорку, заявив у Конгресі, що державним законом обнижати ціну на каву не можна, бо в цьому випадку він закон записав і погнав. Він рішуче твердить, що ціна на каву підніслася внаслідок морозів у Бразилії.

### Ще не стверджено, чи гамма-глобуліна запобігає дитячому паралічеві

Вашингтон. — Комітет в справі поборювання дитячого паралічу, що складається з 17 спеціалістів, заявив, що теперішні щеплення проти цієї недуги не ствердили, чи гамма-глобуліна запобігає дитячому паралічеві. Комітет нараджувався над тим, чи цього року переводити масове щеплення дітей, щоб не допустити до поширення цієї недуги в літніх місяцях, коли вона найбільше поширюється, забираючи тисячі жертв з-поміж дітей, а деякі й дорослих. Минулорічне щеплення відбувалось в період, коли дитячий параліч досягав був вершок свого поширення, і тому важко було ствердити, чи воно мало позитивні наслідки. Досі стверджено, що щеплення гамма-глобуліною всіх членів в родині, в якій похворів дитячий параліч, не зменшало числа осіб, що захворіли

### Проф. С. Литвиненко перевибраний на голову Л.М.Клубу в Нью-Йорку

Нью-Йорк. — Проф. Сергій Литвиненко був знову обраний головою Літературно-Мистецького Клубу в Нью-Йорку на загальних зборах, що відбулися мин. п'ятниці в приміщеннях Клубу. У звітах уступаючої управи вказано, що Клуб в мину-

### В СВІТІ

- Підчас Берлінської конференції чотирох міністрів закордонних справ дуже пліжно самоділяно куртуазній формі. Сам Молотов, людина несприятлива до метаварської, що найкраще говорить «нет», старався нести «погідного духа» прийняттям з кав'яром, водкою і російським шампаном, який дуже не сподобався французам. Наприкінці конференції Доллес і Молотов обмінялися компліментами, а всім членам до совєтського міністра мусів навіть найбільш ним покривдженні австрійські фігури.
- З рішення Берлінської конференції про скликання до Женеві в половині квітня ц. р. мирової конференції в справі Кореї найбільш відомим сен. як виходить з газетних заяв, генеральний секретар ООН Гаммершальд, бо таким чином автоматично відпадає потреба скликати сесію ООН для цієї справи. Також Артур Дін, що був невідомим делегатом ЗДА і ООН до Памунджоу на переговори з комуністами — не потребує туди вертатися.
- Представник найбільшого американського книжкового видавництва в Токіо, висіскару до японської поліції за систематичну «піратську роботу» деяких японських видавців, які перекладають і видають американські книжки, не турбуючись авторськими та видавничими правами, всупереч відрозуму зобов'язання японського уряду шпигувати їх права.





